

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/92/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3117217174
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Radoslav Svitana, PhD
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2020:3117217174.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Radoslava Svitana, PhD. a sudkýň JUDr. Beáty Čupkovej a JUDr. Viery Škultétyovej v spore žalobkyne G.. P. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX. E. XXX, proti žalovanému X. B., Y., so sídlom P. A. XX, XXX XX W., IČO XX XXX XXX, o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 10. októbra 2018, č. k. 23C/42/2017-212, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e** .

Žalovaný má proti žalobkyni **n á r o k** na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala vyslovenia neplatnosti kúpnej zmluvy č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 25.11.2008, ako aj zrušenia uvedenej kúpnej zmluvy a vkladu tejto kúpnej zmluvy pod č. V XXXX/XX. Súčasne súd prvej inštancie priznal žalovanému nárok na náhradu trov konania proti žalobkyni v rozsahu 100 %. Rozsudok zdôvodnil zistením, že kúpnu zmluvou č. XXXXXXXXXXXX, uzavretou dňa 25.11.2008, ktorej vklad bol povolený správou katastra Trenčín dňa 05.12.2008 pod V XXXX/XX, predalo 60 predávajúcich, vrátane žalobkyne žalovanému ako kupujúcemu pozemky parc. reg. „C“ parc. č. XXX/X, XXX/X, XXX/X, XXX/X, XXX/X, XXX/XX, XXX/X, XXX/XX, XXX/XX, všetky v k. ú. E. za kúpnu cenu 105.146,- eur. Právne súd prvej inštancie, s odkazom na ustanovenia § 588 Občianskeho zákonníka, § 137, § 470 ods. 1 a § 473 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) posúdil vec tak, že účastníkom predmetnej kúpnej zmluvy ako predávajúca nebola len žalobkyňa, ale aj ďalších 59 predávajúcich, pričom týchto žalobkyňa, napriek tomu, že to namietal žalovaný, za strany konania v žalobe neoznačila a ani do konania nenavrhol ich pribratie. Nakoľko vyhovie žalobe by sa prejavilo v právnom postavení aj ostatných predávajúcich, ktorí však nie sú účastníkmi konania, nebola splnená základná podmienka konania, že jeho účastníkmi musia byť všetci, ktorých právne postavenia by výrokom rozsudku mohli byť dotknuté. Preto súd žalobu zamietol bez podrobenia vecnému prieskumu. Ďalším dôvodom vedúcim k zamietnutiu žaloby bolo to, že Civilný sporový poriadok umožňuje súdu rozhodnúť o určení právnej skutočnosti, čo je aj určenie, že kúpna zmluva je neplatná, len za predpokladu, že takáto možnosť vyplýva z osobitného predpisu. V danej veci žiadny predpis neustanovuje možnosť domáhať sa určenia neplatnosti kúpnej zmluvy. Súd prvej inštancie nevykonal dokazovanie ostatnými navrhnutými dôkazmi, nakoľko by to bolo nevhodné, keďže okolnosti, ktoré z dokazovania mohli vyplývať, by nič nezmenili na závere o nedostatku žaloby spočívajúcej v jej neprípustnosti a absencii vecne legitimovaných osôb v konaní ako strán. Výrok o trovách konania zdôvodnil súd prvej inštancie s odkazom na § 255 CSP tým, že žalovaný mal v konaní plný úspech, preto mu patrí plná náhrada trov konania voči žalobkyni.

2. Proti uvedenému rozsudku podala včas odvolanie žalobkyňa. Uviedla, že rozsudok je výsledkom účelového nedostatočne zisteného skutkového stavu, ako aj nesprávneho právneho posúdenia veci prvostupňovým súdom. Súd vykonal dokazovanie len na základe predmetnej kúpnej zmluvy bez toho, aby sa zaoberal predloženými listinnými dôkazmi (uznesenia Okresného súdu Trenčín odd. III z júna 1950, č. d. X/XXXX, vyvlastňovací výmer č. XX.XXX/XXXX, uznesenie č. XXXX/XXXX, žiadosť dočasnej okresnej správnej komisie zo dňa 11.10.1948, administratívna dohoda č. d. XXX/XX, uznesenie Okresného súdu Trenčín č. d. XXX/XX, geometrický plán zo dňa 20.11.1947, údaje katastra zapísané v PKN vložke č. XX k. ú. E. pod por. číslom B XXX, B XXX a B XXX, F. vložka č. XXX k. ú. E., uznesenie Okresného súdu Ilava č. d. XXX/XX) a bezdôvodne odmietol vypočítať navrhovaných svedkov. Uvedené verejné listiny podľa žalobkyne preukazujú opak údajov katastra zapísaných t. č. na LV č. XXX a XXX k. ú. E., ale aj hrubé a bezprecedentné porušenie vlastníckych práv Slovenskej republiky. Ďalej žalobkyňa v odvolaní uviedla, že súd prvej inštancie musel vedieť, že žalobkyňa podala žalobu na základe odporúčenia orgánov prokuratúry, ktoré k tomuto záveru dospeli na základe vykonaného dokazovania vo veci jej podnetu, ktorým sa domáhala preskúmania postupu a rozhodnutia súdov vo veci vedenej na prvostupňovom súde pod sp. zn. 21C/261/2011. Napokon žalobkyňa uviedla, že má za to, že za daného preukázaného skutkového stavu veci mal prvostupňový súd aj na základe jemu známych skutočností z jeho činnosti jasne preukázaný naliehavý právny záujem na určení, či tu právo je alebo nie je, ako aj na určení právnej skutočnosti spočívajúcej v určení neplatnosti predmetnej kúpnej zmluvy zo dňa 25.11.2008 č. XXXXXXXXXXXX, a že nie je za daného preukázaného skutkového stavu (aj samotným žalovaným) potrebné ho preukazovať, keďže vyplýva z čl. 2 ods. 2 a II. hlavy Ústavy Slovenskej republiky a jej zákonov, týkajúcich sa ochrany záujmov tohto štátu, ako aj práv a zákonom chránených záujmov jeho občanov. Žalobkyňa navrhla, aby odvolací súd vykonal vo veci dokazovanie aj vypočutím ňou navrhovaných svedkov a na základe výsledkov dokazovania zrušil napadnutý rozsudok a vo veci rozhodol tak, že návrhu o určení neplatnosti kúpnej zmluvy v celom rozsahu vyhovie, alebo vec vráti súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

3. V doplnení odvolania, doručenom súdu prvej inštancie dňa 06.12.2018, žalobkyňa navrhla vypočutie ďalšieho svedka, a to G. L. F., ktorá sa na pojednávaní dňa 03.12.2018 vo veci vedenej na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 22C/140/2009 vyjadrila aj k postupu zástupcov X. B., ktorí na ňu vyvíjali nátlak, keď nimi predloženú kúpnu zmluvu odmietla podpísať. Pod takýmto nátlakom a veľkými vyhrážkami nakoniec samotná žalobkyňa kúpnu zmluvu podpísala ako predsedníčka F. X. F. E. a splnomocnený zástupca členov tohto pozemkového spoločenstva, ktorí ju splnomocnili na podpis kúpnej zmluvy. V ďalšom doplnení odvolania, doručenom súdu prvej inštancie dňa 14.01.2019, žalobkyňa uviedla, že existuje dôvodné podozrenie, že ňou navrhovaná svedkyňa G. L. F. si uvedomuje, že došlo k podvodu na majetku štátu a ona by sa chcela vyhnúť trestnému stíhaniu z titulu neoprávneného obohatenia.

4. Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobkyne navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil. Napadnutý rozsudok považuje za vecne správny, tento netrpí žiadnou z väd, ktorá by mala mať za následok jeho zrušenie, prípadne zmenu. Žalobkyňa v odvolaní a ani v doplneniach odvolania, ktoré podala po uplynutí odvolacej lehoty, neuviedla žiadne relevantné tvrdenia, ktorými by spochybnila dôvody zamietnutia žaloby, t. j. (1.) neprípustnosť žaloby o určení neplatnosti právneho úkonu podľa § 137 CSP, (2.) nežalovanie všetkých účastníkov zmluvného vzťahu a (3.) nepreukázanie naliehavého právneho záujmu. Súd je povinný najskôr preskúmať procesné podmienky, t. j. aj prípustnosť žaloby a skutočnosť, či sú subjektmi na niektorej strane sporu všetci účastníci hmotnoprávneho vzťahu, do ktorého sa má požadovaným rozhodnutím súdu zasiahnuť. Pri skúmaní procesných podmienok, súd vykonáva dokazovanie prostredníctvom dôkazných prostriedkov spôsobilých preukázať ich splnenie. Podľa ustálenej judikatúry SR aj judikatúry ESLP, súd nie je povinný vykonávať všetky dôkazy, ale len dôkazy potrebné na preukázanie skutočností rozhodných pre prijatie rozhodnutia v danej veci. Prvoinštančný súd vo svojom rozhodnutí vysvetlil, čo bolo dôvodom pre nevykonanie dôkazov navrhovaných tak žalobkyňou, ako aj žalovaným, preto podľa žalovaného neobstojí odvolacia námietka žalobkyne týkajúca sa nevykonania navrhnutých dôkazov.

5. Žalobkyňa v písomnej replike na vyjadrenie žalovaného uviedla, že dôkazy, ktoré okresný súd nevykonal účelovo, sú právne relevantnými dôkazmi zásadného významu nielen pre zistenie skutkového stavu vo veci samej, ale aj pre rozhodnutie. Súd je povinný postupovať v súlade s Ústavou SR, vec sa totiž týka ochrany základných ľudských práv, ktorým je vlastnícke právo tohto štátu, a teda všetkých občanov tohto štátu. Kúpna zmluva č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 25.11.2008 bola podľa nej od začiatku neplatným právnym úkonom a jej uzatvoreniu predchádzali absolútne neplatné právne úkony (následne

žalobkyňa uviedla okolnosti odňatia vlastníckych práv k pozemkom a výstavby vodnej elektrárne). Vyzvala žalovaného, aby predložil, na základe akého titulu nadobudol vlastnícke práva k predmetnému areálu, keď sám tvrdil, že ten nikdy neexistoval a ani neexistuje. Podľa žalobkyne išlo o hypotetickú čiernu stavbu na cudzom pozemku a žalovaný si je plne vedomý toho, že hrubým a bezprecedentným spôsobom porušil svoje povinnosti správcu.

6. Žalovaný v duplike zopakoval, že rozsudok považuje za vecne správny a že žalobkyňa v odvolaní neuviedla žiadne relevantné tvrdenia, ktorými by spochybnila dôvody zamietnutia žaloby. Pokiaľ žalobkyňa požaduje, aby žalovaný predložil dôkazy na preukázanie svojho vlastníckeho práva, táto požiadavka je neudržateľná. Údaje katastra nehnuteľností sú hodnoverné, pokiaľ sa nepreukáže ich opak. Ak žalobkyňa namieta nedostatok vlastníckeho práva predávajúcich, je na nej preukázať tieto skutočnosti.

7. V podaní doručenom odvolaciemu súdu dňa 11.07.2019 žalobkyňa vzniesla námietku zaujatosti voči členke senátu JUDr. Beáte Čupkovej z dôvodu jej postupu a rozhodnutia ako predsedníčky senátu vo veci vedenej na Krajskom súde v Trenčíne pod sp. zn. 19Co/105/2011. Súčasne sa domáhala vylúčenia z rozhodovania sudcov, ktorí rozhodovali na krajskom súde v súdnych konaniach vedených na okresnom súde pod sp. zn. 22C/6/2010, 17C/47/2010, 14C/108/2010, 27C/105/2010, 26C/64/2010, 15C/72/2010, 21C/128/2011, 12C/74/2010, 12C/75/2010, 13C/3/2013, 12C/401/2012, 21C/261/2011, v konaniach vedených pod sp. zn. 6CoPr/1/2015, 17CoPr/9/2015 a v konaniach, v ktorých podala návrh na obnovu konania sp. zn. 21C/32/2013, 13C/23/2013, 27C/22/2013, 27C/21/2013 a 27C/60/2013.

8. V ďalšom písomnom vyjadrení žalobkyňa uviedla, že jej naliehavý právny záujem spočíva v tom, že v zmysle kúpnej zmluvy č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 25.11.2008 bola spolu s rodinou vystavená mnohým exekúciám, pričom jedno z 11-tich súdnych konaní ešte nie je právoplatne skončené. Súd nechcel vypočuť svedkov a objasniť tak skutkové veci. Podľa nej všetko zavinil Krajský súd v Trenčíne, keď rozhodol dňa 13.10.2011 rozsudkom sp. zn. 19Co/105/2011-164 po tom, čo v odvolacom konaní senát krajského súdu odmietol prevziať ňou predložené verejné listiny.

9. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a § 380 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 387 ods.1 CSP ako vecne správny potvrdiť.

10. Podľa § 76 CSP samostatné spoločenstvo je procesné spoločenstvo, v ktorom ide o samostatné práva a povinnosti a každý koná sám za seba. Súd rozhoduje o každom nároku a povinnosti samostatne.

11. Podľa § 77 ods. 1 CSP nerozlučné spoločenstvo je procesné spoločenstvo, v ktorom ide o také spoločné práva alebo povinnosti, že sa rozsudok musí vzťahovať na každého, kto vystupuje ako žalobca alebo žalovaný; procesný úkon jedného z nich platí i pre ostatných.

12. Pred posúdením vecnej opodstatnenosti žaloby je potrebné skúmať, či sú splnené podmienky vecnej legitímácie. Vecná legitímácia (aktívna alebo pasívna) predstavuje hmotnoprávny vzťah strany (účastníka konania) k prejednávanej veci, a má ju ten, kto je subjektom hmotnoprávneho vzťahu, o ktorom sa v konaní rozhoduje. Pokiaľ je strán viac, Civilný sporový poriadok v § 76 a 77 rozlišuje dva druhy procesného spoločenstva, a to samostatné spoločenstvo a nerozlučné spoločenstvo (§ 78 CSP uvádza ešte nútené spoločenstvo, ide však v podstate o osobitnú formu nerozlučného spoločenstva). O nerozlučné spoločenstvo ide tam, kde sa rozsudok musí vzťahovať na každého, kto vystupuje ako žalobca alebo žalovaný, teda tam, kde podľa hmotného práva je právo alebo povinnosť, o ktoré v konaní ide, nedeliteľnej povahy. Takým prípadom je aj žaloba o určenie neplatnosti právneho úkonu (zmluvy). Konanie o určenie neplatnosti zmluvy sa týka všetkých účastníkov predmetnej zmluvy. Zmluva (ako celok) nemôže byť určená za neplatnú len voči jednému alebo niektorým z jej účastníkov. Účastníkmi konania o tejto žalobe (či už na strane žalobcu alebo žalovaného) musia byť všetci účastníci právneho úkonu, prípadne ich právni nástupcovia, lebo rozsudok je záväzný len pre nich a pre ich právnych nástupcov (§ 228 CSP), avšak prípadné vyhovie žalobe by malo dopad na všetkých účastníkov predmetného právneho úkonu. Nesprávny, resp. neúplný okruh strán (účastníkov konania) má za následok nedostatok vecnej legitímácie.

13. Teda účastníkom konania, v ktorom má súd určiť platnosť alebo neplatnosť zmluvy, musia byť všetky zmluvné strany tejto zmluvy. Ak tomu tak nie je, takýto nedostatok je potrebné právne posúdiť ako nedostatok vecnej legitímácie účastníkov konania a žalobu pre nedostatok vecnej legitímácie účastníkov konania zamietnuť (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3MCdo 5/2010).

14. V posudzovanom spore predmetom konania bolo určenie neplatnosti kúpnej zmluvy č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 25.11.2008, pričom zo samotnej zmluvy predloženej žalobkyňou bolo zrejmé, že na strane predávajúcich bolo 60 fyzických osôb, hoci boli všetky zastúpené žalobkyňou ako predsedníčkou pozemkového spoločenstva. Žalobu však podala žalobkyňa ako fyzická osoba, len vo svojom mene, bez toho, aby bola na jej podanie splnomocnená ostatnými predávajúcimi, čo je zjavné z jej vyjadrení v priebehu konania, keď o. i. uviedla, že nemá problém so vstupom ďalších účastníkov predmetnej kúpnej zmluvy (ale aj ďalších kúpnych zmlúv) do tohto konania, ak to navrhne žalovaný. Odvolací súd k tomu uvádza, že okruh žalobcov a žalovaných osôb nemôže určovať žalovaný, to je súčasťou dispozície žalobcu s predmetom konania.

15. Ako bolo uvedené vyššie, rozhodovacia prax súdov je zajedno v tom, že v konaní o určenie neplatnosti zmluvy môže byť žalobe vyhovieť len vtedy, ak sa konania zúčastnia (na strane žalobcu alebo žalovaného) všetci účastníci zmluvy, ktorí ju uzatvorili, prípadne ich právni nástupcovia. V opačnom prípade, teda keď nie sú účastníkmi konania o určenie neplatnosti zmluvy všetci účastníci zmluvy, takejto žalobe nemožno vyhovieť. Súd prvej inštancie preto správne žalobu zamietol, keď účastníkmi konania o určenie neplatnosti predmetnej kúpnej zmluvy neboli všetci účastníci tejto zmluvy. Správne tiež zamietol návrhy na vykonanie ďalších dôkazov, keďže akékoľvek ďalšie dokazovanie nebolo spôsobilé nič zmeniť na uvedenom procesnom nedostatku vecnej legitímácie.

16. Keďže na zamietnutie žaloby postačuje jeden dôvod, nebolo už potrebné, aby odvolací súd preskúmaval prípustnosť predmetnej žaloby podľa § 137 CSP, vrátane prípadnej otázky existencie naliehavého právneho záujmu na takejto určovacej žalobe.

17. K námietke zaujatosti, ktorú vzniesla žalobkyňa proti členke senátu odvolacieho súdu JUDr. Beáte Čupkovej, odvolací súd uvádza, že túto námietku žalobkyňa odôvodnila výlučne okolnosťami majúcimi pôvod v rozhodovaní senátu 19Co (resp. JUDr. Beáty Čupkovej ako predsedníčky senátu) vo veci vedenej na Krajskom súde v Trenčíne pod sp. zn. 19Co/105/2011. Takisto dôvody pre žalobkyňou namietané vylúčenie ďalších sudcov spočívali na rozhodovaní týchto sudcov v iných veciach. Podľa § 49 ods. 3 CSP však dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v procesnom postupe sudcu a v jeho rozhodovacej činnosti. Keďže námietky zaujatosti vznesené žalobkyňou boli odôvodnené výlučne okolnosťami spočívajúcimi v procesnom postupe sudcov a ich rozhodovacej činnosti, ktoré v zmysle citovaného ustanovenia nie sú dôvodmi na vylúčenie sudcu, odvolací súd v súlade s § 53 ods. 3 CSP na tieto námietky zaujatosti neprihliadal a ani ich nepredkladal nadriadenému súdu.

18. Pokiaľ ide o výrok o trovách prvoinštančného konania, vo vzťahu k tomuto výroku žalobkyňa neuviedla samostatné odvolacie dôvody. Odvolací súd tento výrok, ako výrok súvisiaci s preskúmaným výrokom vo veci samej, považoval za vecne správny, keďže žalovaný bol vo veci samej úspešný v celom rozsahu.

19. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

20. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovení § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 396 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní bol plne úspešný žalovaný, preto mu proti žalobkyňi vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne (rovnako ako o výške náhrady trov prvoinštančného konania) súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku (§ 262 ods. 2 CSP).

21. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).